

BIBLIOTECA CENTRALA
UNIVERSITARA
București

Cota III 466 337

Inventar 806695

Ms 1354/2

Lavinia Petcu

Lavinia Petcu

Connais-tu le pays ou le fleurissent
les oranges? C'est là, c'est là que je
voudrais voir aimer et mourir

Traian Demetreșcu.

Lavinia

CARTEA

UNEI

INIMI

BIBLIOTECA

BARBU CONSTANTINESCU

✓

Cartea nr. 1354/2
Lavinia Petcu

CRAIOVA

TIPO-LITOGRAFIA NATIONALE, TRAIAN ȘI IGNAT SAMITCA

1890.

Biblioteca Centrală Universitară

BUCUREȘTI

Cota. III 466 337

Inventar 806695

50/97

«Sunt două școli în poezie: una caută adevărul cugetărei, sinceritatea emoțiunii, naturalul și claritatea deplină a expresiunii, cari arată, în loc de autor, «un om»: pentru această școală nu există poezie fără o idee bine cugetată și fără un sentiment puternic simțit. Pentru cea-l-altă școală, din potrivă, adevărul fondului și valoarea ideilor sunt lucruri secundare în poezie: țesătura ficțiunilor sale n'are nici o legătură cu filosofia și știința; e numai un joc de imaginațiune și de stil, o minciună strălucitoare, de care nu trebuie să fie înșelat nimeni,— mai ales poetul.»

M. Guyau.

(„Vers d'un philosophe“)

— 1887 - 1890 —

* Floare de drum.

Pe-o margine de șanț, întocmai
Ca un pribeag pierdut în lume,
Creștea o floare solitară,
Ce poartă cel mai dulce nume.
Instrăinată 'ntr'o mulțime
De ierburî și de grâne 'nalte,
Părea batjocorită, moartă,
Uitată, printre cele-l-alte.
Subt vîntul ce trecea zburdalnic
Ea s'apleca tot spre pămînt,
Precum o frunte gînditoare
Ce plînge lângă un mormînt.
Nu știu de ce atras spre dînsa,
Apropiindu-mă încet,
Am cugetat adînc atuncea
La sufletul unui poet!

Luna și tu.

— Mariei —

Pe calea în spre care dornic
Pornit-am către tine-acum,
Nu mă'nsoțește de cât luna,
Ca o tovarășe de drum.

Par'că suntem de mult prieteni,
Destinul ei nu 'mă e secret:
Ea 'n ceruri e o stea pribeagă,
Eu pe pământ un biet poet!

Și dacă astăzi luminează
Cărarea spre iubita mea,
Odată peste groapa-mă tristă
Va lumina tot ea, tot ea...

Dar viața ca să mă 'nspăimânte, —
Or cât de tristă, — nu putu:
Prietenă în cer mă-e luna,
Și 'n lume dragă numai tu!

Ț Pământul.

Și m'am gândit că poate
Pământul dus în haos,
Călătorind într'una
Și neavând repaos,—

Un punct fatal în spațiu
Zvirlit fără de știre,—
Purtând pe el de veacuri
O tristă omenire;

Vězându-și și el soarta
Deșertă, solitară,
Picatu-ı-a atuncea
O lacrimă amară!

Și lacrima aceia
E Marea!— Și s'aũ strâns
Atâtea Mări de-atuncea!...
Pământu 'n veci a plâns!

Noapte de uară.

Firzii, ca niște glasuri metalice, sonore,
Vibrează în cadențe un șir de rezezi ore,
Pe paginile vremei se 'nsciu perechi-perechi
Tot repetând al vieței acelaș cântec vechiu....

Zăbranicul de seară se deslînează 'n spațiu
Și 'mprăstie răcoare cu blând și spornic sațiu,
A nopței maiestate în plin s'arată sus,
Vărsând un praf de aur din farmecu'i nespus.

Atunci îți place mintea prin gânduri s'o cutreeri,—
Năucî zbor liliecii și-auzî prin iară greeri,
Și frunzele pe ramuri staū nemișcate, reci,
In liniștea grădinei cu tainice poteci.

Oh! morții ce fac oare în giulgiurile sumbre,
Inchiși în cimitire, subt negură și umbre,
Pe când cei vii se'mbată de-a stelelor clipiri,
De freamête, de cânteci, de visuri, de iubiri?

În gropile lor umezi gândirea mi se duce,
Și par'că'i vęd în tihnă dormind pe subt o cruce:
Hidoși, cu cărnuri putrezii, schelete, descompuși,—
Și de-aũ supus în viața sunt viermilor supuși!

Dar pentru ce ne pare că moartea'ı dulce veste
Și pizmuim adesea pe cel ce nu mai este?
Și totuși, pe-un cadavru când ochii ne-am resfrıns,
Ne 'neremenește jalea și podidim în plâns....

Nu'ı viața luptă-amară și moartea nu'ı repaos?
Or vecinica mișcare din nesfırșitul haos
E un rezboiũ de-apururi?... Ce-a fost și ce va fi
L'aceleași legi fatale mereũ se vor jertfi?

Sunt clipe în viață așa de dulci și clare
Că însă-și suferința o fericire pare;
Iar alte-orî sunt zile când fericirea chiar
Mai tristă'î de cât moartea, de cât un vis amar!

În ora-aceasta însă de liniște și noapte,
Cu leneșe răcoare, cu străluciri și șoapte,
Nu știu de ce îmi vine să mă gândesc la morți,
Închiși în cimitire cu mari și negre porți.

Ca să iubim viața natura ne-amăgește:
Cu cerul ei albastru, cu steaua ce clipește,
Cu'ntreaga ei magie ce 'n inimi varsă foc
Și'n minți reînviază iluzii de noroc!

Căci uite, luna blondă, în razele ei sfinte,
Ce praf de aur varsă pe tristele morminte!...
Dar nopței din coșciuge nu'î poate da schinte!...
Și aîerul miroasă a chiparoși și tei!...

Plutește pretutindenă dumnezeiești arome
Din flori ce le născură a morților atome....
O.... ei ne dau mirezme atât de dulci, îmi zic,
Și noi le dăm uitare, sau nu le dăm nimic!

Pribege pe drumul vieții și ei au fost odată:
Și pare prin frunzișuri, himeric, că s'arată
Perechi de-amanți, șoptindu-și al inimilor graiuri,—
Și-acum acele inimi sunt praf și putregaiuri!

Se 'nmlădie salcâmi, ca plete despletite,
Pe gropi înțărinate, pe lespede cioplite,
Aleargă liliicii rotindu-se năucii,
Iar vântul se strecoară molatic printre cruci...

Și.... trist, ca niște glasuri metalice, sonore,
Vibrează în cadențe un șir de repezi ore,
Pe paginile vremii se'nscriu perechi-perechi
Tot repetând al vieții acelaș cântec vechiu!

+ F a r m e ç .

Sălbatic viforul azvîrle
Din crengi întârziate foî,
Iar ciocile. — convoiû funebru, —
Se lasă pe copaciî goî!

Pribeagă 'n haos trece luna,
Ca o nălucă din poveşti; —
Iar tu cu ochii melancolici
Adânc în ochii mei priveşti.

Apoi, frumoasa mea minune,
Cu sculptural şi trist profil,
Pe sînu-ţi gol îmi rezi-mî fruntea,
Şi blând adorm ca un còpil...

In ștradă.

— Luț Ath. D. Damianoff —

In fie-care zi, spre seară,
Posomorît și obosit,
Pe dinaintea casei mele
Trecea, în gânduri adâncit.

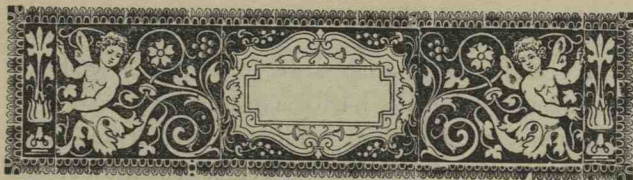
Purta pe el vestminte rupte,
Și-o barbă neagră pân'la piept,
Iar părul îi cădea 'n şuvițe
Pe fruntea'i largă de 'nțelept.

Și într'o cârciumă vecină
Intra grăbit și solitar,
Fuma dintr'o lulea aprinsă
Și bea tăcut dintr'un pahar.

Dar într'o zi, oprindu'î pașii,
Cum i-ai oprii unui vrăjmaș,
'L'ntreb să-mi spuie cine este?
El îmi răspunde: — «Sunt gropaș!»

Și-adaogă: — «Eu sap morminte
Și la bogați și la săraci!...»
Iar eu i-am zis, strângându'î mâna,
— «Ce bine omenirei faci!»

Gânduri oștenite.

569905
—
Gătre asfințitul zilei, obosit acas'me 'ntorc,
Inc'o noapte, fără tihnă, firul gândului să torc,
Și trezit în dimineață cartea vieței iar să 'ncep
S'o învăț și nici o dată pe de rost să n'o pricep.

Tot ca un bolnav ce gustă doctoriele cu greață,
Ca și el, scârbit și șceptic, prelungesc această viață,
Și precum sërmanul doctor ultima rețetă scrie,
Celui care e pe ducă, numai de parigorie,
Tot așa,—să pot da 'n lături ale traifului primejde —
Mai mă 'nșel din vreme 'n vreme c'o nemernică nădejde!
Iar când stau să 'mă dau de seamă tot ce ved și tot
ce-aud,

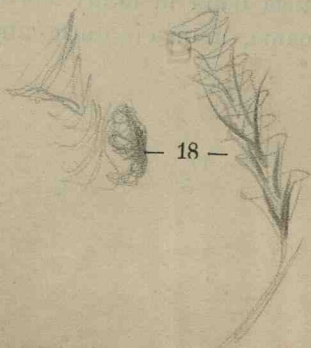
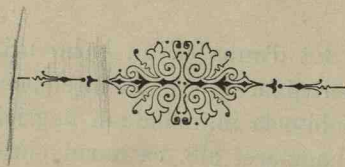
Imi repet în tot d'auna ca un basm urîț și crud:
Am văzut nerușinarea ocărînd înțelepciunea;
Am văzut dobitocia întinzîndu-și negriciunea
Pe obrazul cugetărei alb, ca aurul curat;
Am văzut fățarnicia dând în lături adevărul;
Am văzut, de foame, munca în dureri zmulgîndu-și
părul;

Am văzut talente stinse subț ingreunarea vîetei,
In mizerie sleindu-și bărbăția tinereței;
Am văzut și pizmuirea veninoasă, urmărindu-î,
Și 'n sfîrșit, nenorocirei, ca trofee, dăruindu-î;
Am văzut și nulitatea îngânfată, idioată,
Prețuindu-se în toate că ea singură e toată;
Am văzut iubirea ruptă din a inimei simțire,
Ne 'nțeleasă și zdrobită în puternica ei fire;
Am văzut și tîrgul zisei ligiuitei-cununie,
Ce familia închîagă pe-a vînzărei temelie;
Am văzut ... și azi desgustul a țieșit din mine-afară!
Ași voiî din creeri focul rațiunei să dispară,
Ca să nu mai simt nimica și să nu pricep nimica....
Când în ori-ce dimineața mă scol viū, m'apucă frica.

S'a sfîrșit!... Nu mai mă 'ncântă nici un soiū de
simțiminte.

Crezul meu e: ori și cine te urăște și te minte,
Cel ce are plin stomacul rîde de cel cu el gol,
Traiul bun luat e 'n fine de bogați în monopol;
Și din vremile moșnege până azi a fost și iară:
In câștigul celui tare slabul trebuie să pîră!

Infinitul.

— *Dupe Leopardi* —

— D-nei S. Serghie. —

Mă-a fost în tot d'auna scumpă această pustnică colină
Și spațiul ce mă'nconjoară și-atrage tristele-mi vederi ;
Ast-fel, retras aici, în taină, admir adâncele tăceri,
Și subt a liniștei gândire de spaimă inima mă-e plină !
Iar când aud cum trece vîntul prin crângul mut și solitar,
Atunci tăcerea nesfîrșită cu glasu-acesta o compar.
Și mă gândesc la vecinicie, la moartea care tot înghîțată,
Nu cruță nici prezent, nici gloriî, nici nestatornica viață.
Și'n infinit apoi se'nneacă nepotolita-mi cugetare,
Dar naufragiul meu e dulce, e dulce în această Mare !

Clavirul.

— Mariei —

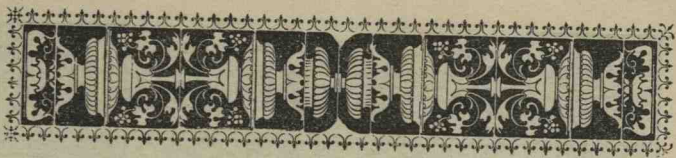
Țânta ale lui Weber «gândirile din urmă,»—
Poîema unui geniù ce-apune maîestos,
Adio-al unui suflet artistic, ce se curmă
Pe-o tristă armonie cu sunet dureros!

Și degetele ȳ albe pe clapele sonore
Se 'nmlădiau a lene, în ochiî mei privind;—
Eraû în mîez de noapte tîrziî și taînicî ore...
Par'că simțeam pe Weber lângă clavir murind!..

Tăcuse de o dată și fruntea ei curată
Pe umeriî mei netezi se rezemă ușor,
De guraȳ voluptoasă, c'o patimă 'nfocată,

M'apropiaî atunciîa nervos, tremurător:
Și ne-am robit iubireî, în fericire-adâncă...
Dar nu știu cum... clavirul părea că plânge încă!

Lui Eminescu.

— Cu prilejul morței sale —

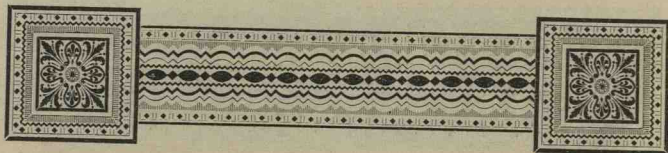
Și nu mai ești!... O groapă, subt rînjetele-i crunte,
Cuprinse Necuprinsul din geniala-ți frunte!
Și dupe cum în viață a fost eternu-ți dor:
Tu dormi, tu dormi acuma subt teiul plângător !

Iar vîntul cînd va bate, în gârbovita iarnă,
Puzderii de zăpadă de-asupra-ți o s'aștearnă ;
Și vara o să 'ți cînte cu freametul său trist,
Cum l-ai cîntat tu, dulce al poeziei Krist!

Cînd moartea-ți mă cuprinse de plîngerii fără margini,
Erai cu mine-alături: în vecînicile-ți pagini!
Te-am înțeles atuncea mai mult.... apoi mî-am zis :
Că poarta Nemurirei chiar Mórtea ți-a deschis !

Dormi!.. Țeasta ta o'ncape un biet coșciug de scînduri,
Ea, ce-a 'ncăput în viață un univers de gînduri!...
O! dormi, subt dulcea pace din al veciei cort,
Etern poet!... căci numai pentru cei morți ești mort !

Povește de nebun.

I

«**A**u așezat-o 'n patru scânduri,
«Cu mâinile pe pîept,
«Dar am zîmbit... ea doarme numai
«Și să se scoale-aștept!

II

«Aū îngropat'o... criminalii!
«Punēndu'î florî pe pîept;
«Ea însă are să 'nvieze,
«Căci știe c'o aștept!

III

«Trec anii, trec... și barba albă
«Ajunsu-mî-a de pîept;
«Toți spun: «î-a putrezit iubita!»
«Dar eū... tot o aștept!

IV

«Simt c'o să mor... mî-o tot repetă
«Un doctor înțelept;
«Dar și 'n mormânt, vecinic iubito,
«Să știî că te aștept!»

Voluptate.

Frumoaso, dacă vrei o clipă în al meu suflet de ateu,
Să reîntorci din nou credința religiunii de creștin;
Frumoaso, dacă vrei sub holta bisericeii, pe D-zeu
Să'l rog cu cugetul de slavă și de melancolie plin;
Frumoaso, dacă vrei pe foaia cernită a vieții mele
Să scriu cuvântul: *fericire*, ce soarta mi-l-a șters de
mult;
De vrei să mai culeg iluzii și să 'ntocmesc din nou
cu ele
Un cântec de iubire dulce pe care'n taină să 'l ascult;
Frumoaso, lasă-mă pe-altarul divinei tale frumusețe
Să mai jertfesc înc'o speranță de veștejită tinerețe,
Și să reaflu din nou calea și s'o reiaș de la 'nceput
Spre idealul meu poetic, spre paradisul meu pierdut...

Tu ești în vîrsta ce'ți deschide albastrul cer cu blânde
visuri,
Tu ești pe pragu-adolescenței, tu ești un înger alb,
virgin;

Eu sunt o umbră rătăcită pe margini negre de abisuri,
Tu ești un zîmbet plin de farmec, eu sunt un ve-
chiu și trist suspin!

Din ochii tăi adânci și limpezi, ca o petală 'nrourată,
Resfrîngi a inimei poiemă cu stanțele 'i dumnezezești;
Din ochi-mi obosiți și șceptici se oglindește îmbru-
mată

Simțirea mea îmbătrănită în care tu naiv privești.
Și când te ved atît de bună și când te ved atît
de dulce,

Ca un copil de tine-aproape m'apropii liniștit și 'ncet,
Și fruntea mea de gânduri arsă o las pe umeri să
se culce,

Și numai lângă tine încă mă simt iar tîner și poet!...

Afară vîntul de Octombre își risipește simfonia
Din strunele 'i ca noaptea sumbre și triste ca me-
lancolia;

În sobă pîlpăie bușteanul înflăcărat pe jumătate,
Iar limba ceasului de aur mereu pe-aceiași notă bate.
Tu te-ai culcat, de lene moale, în lungul patului
de-atlaz,

Și eă, rîzînd, cu părul negru ț-acopăr fragedul obraz;
Apoi cu buzele erotici, îngenunchiat și cu căldură,
Rămâiu pierdut sub sărutarea din calda și frumoa-
sa-țî gură....

Îți desgolesc în voie sînul și umezi de plăcere ochii
Îți cer să despoezi comoara de frumusețe de subt
rochii,

Căci nici o dată subt podoabe amorul nu se 'mbracă
'n taină,
Iar frumusețea e urîță subt cea mai strălucită haînă....

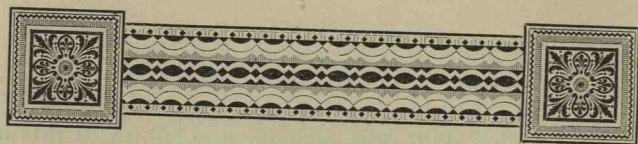
Oh! goală cât ești de frumoasă, iubita mea !... Uimit
și mut
Mă 'ntreb de sunt aceste forme ca și-ale mele tot
din lut?
Mă 'ntreb de va preface moartea, în putregaiu și în
țărîină,

Această carne sculpturală : acest obraz, această mână ?
Mă 'ntreb de nu mă 'nșeală ochii : de ești făptură-
adevărată ?...

Și 'n brațe te cuprind, fecioară, cu patimă neînfrînată...
Și ca în prima dimineață iubirei mele stinsă 'n noapte,
Din nou poveștile iubirei ți le repet în blânde șoapte,
Din nou te jur să 'mă fii iubită, iubită sinceră, eternă,
Din nou adorm o noapte 'ntreagă pe-a fericirei albă
pernă....

.....
.....
Iar mâine, — cine știe! — mâine, tot ca și ieri : un
vis pierdut,
O deziluzie mai multă, un basm sfîrșit la început!...

Simfonie de toamnă.

— — —
— Luī Const. Misirliu —

I

Cârdurî-cârdurî cioci de toamnă

Pleacă...

Desfrunzite crengi de arbori

Pe subt vifor se apleacă...

Cârdurî-cârdurî cioci de toamnă

Pleacă...

II

Boi și vaci cu răget umple

Valea...

Ceața peste deal s'ășterne,

Cum pe sufletul meu jalea...

Boi și vaci cu răget umple

Valea...

III

Ninge! Ninge!... Alb e satul...

Ninge!...

Ca un cântec de iubire

Soarele în nori se stinge...

Ninge! Ninge!... Alb e satul...

Ninge!...

IV

Căinele subt șoprul putred

Urlă...

Rar o cucuvaie țipă

Intr'o dărâmată turlă...

Căinele subt șoprul putred

Urlă...

V

In odaie e o pace

Sumbră...

Greerii—artiști tomnatici,—

Au tăcut, pitiți în umbră...

In odaie e o pace

Sumbră...

VI.

Dogoresc cărbunii 'n sobă

Roșii...

Când și când de prin cotete

Aud cum zvonesc cocoșii...

Dogoresc cărbunii 'n sobă

Roșii...

VII

Iar uritul, —, vechiū tovarășiū,—

Vine...

Și în liniște s'așează

Pe-ale inimei ruine...

Iar uritul, —, vechiū tovarășiū,—

Vine...

VIII.

In pustiul meu de gânduri
Caut...

Pe la uşe vîntul cîntă,
Ca un solo spart de flaut...
In pustiul meu de gânduri
Caut...

IX.

Răzvrătit mereu de grele
Patimî...

Imî simt tinereţea dusă,
Imî simt ochii plini de lacrimi,
Răzvrătit mereu de grele
Patimî...

X.

Prins de zid, în taînă bate
Ceasul,

Şi'mî măsoară insomnia
Şi durerea cu compasul...
Prins de zid, în taînă bate
Ceasul...

XI

Şi-aţipind pe mâini cu fruntea,
Dulce...

Despre ziuă vine somnul
Peste gene-mî să se culce...
Aţipind pe mâini cu fruntea
Dulce...

XII

Necurmat afară ninge,

Ninge!...

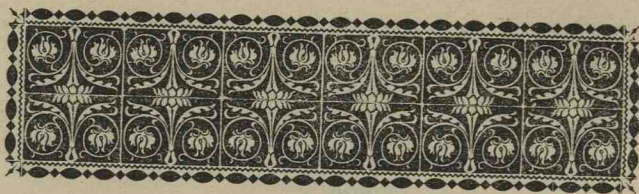
Vaî! de vetrele în care

Focul nu mai e, se stinge...

Necurmat afară ninge,

Ninge!...

* K r i ș t .

— Lui Dumitru Stăncescu. —

Geniu proletar, icoană printre veacuri adorată,
Dumnezeu: concretizare din lumină și-adevăr,
Palid chip, purtând cununa spinilor peste-al tău păr,—
Cugetarea mea în față-mi sficios și blând te-arată.

Și te ved: urmat de-apostoli, de mulțimile plebeie,
Fermecate de-al tău zîmbet și de graul tău divin ;
Pe când fără oboseire dupe mersul tău se țin,
Magdalena nu te pierde cu iubirea-î de femeie.

Ea în sufletu-î te simte ca pe-un vis, o dulce rază,
Și din ochii ei îți face o neadormită pază,
Par'că-î umbra ta neștearsă, par'că-î îngerul tău trist....

Insă tu, uitând iubire, gloriî, liniște, femeie,
Îți concepî pentru-Omenire cea mai sfîntă epepeie,
Ce e singura-î amantă, visător și palid Krist!

Puștiu.

Prin văzduhul plin de ceață
Se 'ntrevede stinsă luna,
Ca un vis de tristă viață,
Tristă pentru tot-d'a-una!

In odaia mea pustie
Pălăie bușteanul verde,
Și 'ntr'o grea melancolie
Sufletu-mi tăcut se pierde.

Iar în liniștea de noapte,
Fără stele, fără șoapte,
Par'că rătăcesc prin stepe...

Și ved două gropăși, rînjindu-mi,
Că mă duc, în ochi privindu-mi,
Un mormânt adânc să-mi sepe...

+ Numai frumoasă!...

I.

N'am uitat cu ce cuvinte mi-ai spus, tînăra fecioară,
Că 'n viață pentru tine ochii mei sunt o comoară;
N'am uitat nici voluptatea când mi-ai dat în umbra
sură

Cea mai dulce sărutare ce putea să dea o gură.
Și ași fi putut, — voința de mî-era nestăpînită, —
Să deviu satanic *Faust*, tu o bîată *Margherită*;
Și ași fi putut, rupîndu'ți vîlul inocenței tale,
Să te-azvîrl pe-a rătăcirii mult spăimîntătoare cale;
Dar atît ești de frumoasă, că din trist sufletul meu,
Dintr'un demon rău și negru l-ai făcut un Dumnezeu!

II.

Ai dorit să fii iubitul visurilor, ce 'ți frământă
Inima și 'ntr'însa dulce psalmul dragostelor cântă;
Și în fie-care noapte tu ți-ai zugrăvit în minte
Chipul meu, poetizându'l cu conture dragi și sfinte!
Și precum se povestește în legende de maestrii,
M'așteptați s'apar în taină după gratia ferestrii,
Tu să te strecoară afară și-amețindu-te cu glume,
Ca un *Făt-frumos* din basme să te fi răpit în lume;—
Inșă vezi, din toate-acestea, n'a ieșit nimic real...
Ai greșit făcând din mine un romantic ideal!

III.

Se'nțelege, cine poate să ți arunce aspră vină?
Pentru cine n'ai fi sfântă, adorabilă vergină?
Ce adolescent, zărindu'ți ochii, — lumii ispititoare,—
Nu te-ar admira platonice în simțirea'i arzătoare?
Se'nțelege, ești frumoasă mai pre sus de 'nchipuire,
Pe-a ta gură și-a scris soarta numai vorba: *fericire!*
Cu un zîmbet ai distruge într'o inimă amară,
Toată lumea'i de mizerii cu vegherea'i solitară;
Inșă ... uite-te mai bine, — sunt un biet artist sărac,
Pe când *domnul* de pe stradă e'n mânuși și e și'n frac.

IV.

Astă-zî, în zadar, copilă visătoare, plângî pe-o crudă
Patimă nevinovată, căci nu vrea nicî să te-audă
Inima-mî înmărmurită de-a durerilor sarcazme;
Azî, te fură strălucirea amoroaselor fantazme, —
Măine, regăsindu'ți mintea liniștită, te veî rîde....
Tatăl tîu, mărturisindu'ți că el singur nu ți-e gîde,
Va tocmi la întîmplare vre un ginere, — și-atunce
Fără voia ta în brațe-î ca pe-o marfă-o să te-arunce,
O! și veî uita pe bîetul trubadur, te'ncredințez,
In saloanele lucsoase, lângă soțul tîu burghiez.

V.

Frumusețea ta deplină în derîderi o veî pierde:
Cînd c'un nobil prost și veșted, c'un fiu de
burtă-verde;
Și sîrind a căsnicieî mărginită barieră,
Veî fi ziua *doamnă mare*, iară noaptea adulteră!
Soțul tîu, de tine mîndru, va ıerta să fii cochetă,
Și își va vedea de treburî: de moșie, de caretă....
Și politică va face, va ıeși chiar în alegeri. —
Pe cînd tu, cu ochi isterici, plini de patimi și 'nțelegeri,
Îți veî înmulți cortejurî de zmintiți curtenitori,
Risipindu-ți tinerețea cu frumoasele ei flori.

VI.

Prin splendorile din baluri, în ridicole vârtej,
Veî robi atâtea inimi, subt a farmecelor mreje;
Strălucind de vanitatea elegantelor podoabe,
Amețiți dănțuitoari, — vite proaste și neghioabe, —
S'or 'ntrece să'ți jertfească măguliri și bani grămadă,
Fie-care mai simpatic dorind ochii tēi să'l vadă!
Iar a doua zi, pe uliți, sau la club și cafenele,
Se vor socoti eroici c'aū putut să te înșele.
O! nu sunt dintre aceștia ...— Rîd amar și mă 'nfior,
Când în lume vĕd atâtea vicleimuri de amor!

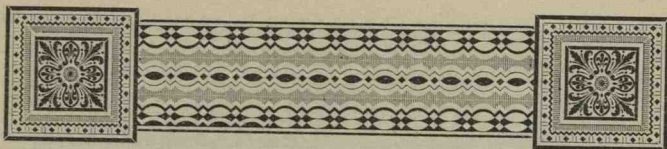
VII.

Astă-zî socotești iubirea o poemă genială,
Și'n curând de ea zîmbi-veî ca de-o muzică banală,
Iar pe-o rochie croită, după cea din urmă modă,
Veî uita orî-ce idilă, orî-ce rime, orî-ce odă;
Din copilă, ce iubirei împletești mereu coroane,
Veî ajunge, să 'nțelege, o păpușe de saloane,
În a lueșului splendoare viața ta să se încheie,
Avĕnd numai slăbiciune și capriții de femeie,
Și veî pierde-amețitorul gând de visuri și poeți,
Lacomă din a vieței desfrînare să te'mbeți.

VIII.

Lasă-mă odihnei mele fără de vre-o rea părere :
Tu ai lumea de iluzii, eu am lumea de durere !
Între noi se face noapte, întuneric fără stele,
Izvorît din șcepticismul și decepțiile mele.
Și apoi... aceste vorbe risipite pe hârtie,
Sunt departe de-a le crede ipocrita măiestrie
Ale unei inimii rele, căci sunt clarele resfrângeri
Ce pornesc dintr'ênsa, arse de sarcazme și de
plângeri....
Idealul de femeie nu ești tu, care 'l doresc :
Frumusețea ta îmi place, însă nu pot s'o iubesc !

★ Gad frunzele....

Gad veștezi frunzele de toamnă
In ale vîntului risipe,
Cum de pe ramurile vieței
Un stol de dureroase clipe.

Natura pare că ecspiră,
Subt a durerilor primejde,
Iar crivățul pe văi și dealuri
Se vaietă a desnădejde.

Și pe când totul se afundă
In noaptea vagă, fără stele,
Eu ud cu lacrimi nesfîrșite
Mormântul tinereței mele!

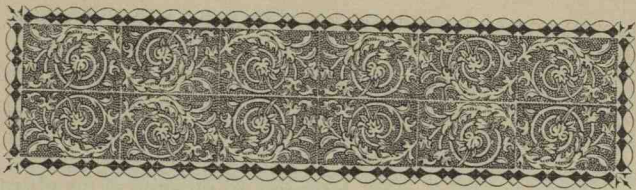

Viș.

Azi noapte am avut un vis, —
Ce și acum mă înfioară, —
Ce vis urât!... Mi se părea
Că mă nașteam a două oară!

Proletariî.

— Lui Iosef I. Beligrădeanu. —

Pe un stog de cositură, de pe câmpul plin cu roade,
Înălțat, un tînăr, cheamă cu magneticul său glas,
Ale țărâtimei harnici muncitoarele noroadе,
Ce a câmpurilor fructe adună fără popas,
Pe un stog de cositură, de pe câmpul plin cu roade.

Ochiî lui sunt două flacări de lumină genială,
Și din buzeleî carnoase vorbele puternicî curg,
Brațuî musculos înfrânge repede ori-ce sfială,
Iar pe frunteî se 'ntrevede ale gândirilor amurg,
Ochiî lui sunt două flacări de lumină genială:

«Muncitorî bătrênî și tinerî, sclavî ai burghezimeî
oarbe,

«Știți voi pentru cine strângeți rodul munceî voastre
grea,

«Știți voi cine ia folosul osteneleî și vi'l soarbe,

«Iar voi rămâneți cu lipsa și cu sărăcia rea,

«Muncitorî, bătrênî și tinerî, sclavî ai burghezimeî
oarbe ?

«V'ați trudit o vară 'ntreagă și cu sapa și cu plugul,
«Ca să îngrijiți pământul pentru-al rodului câștig;
«Grîul și-a dat spicul verde, iar porumbul și-a dat
drugul;

«Sporul dar o să gonească al mizeriilor frig...
«V'ați trudit o vară 'ntreagă și cu sapa și cu plugul!

«Azi, când despoiați pământul de comoara lui de
hrană

«Cine are dreptul sacru să se bucure de ea?
«Voi! căci prin sudoarea voastră, ca o roditoare mană,
«Ați înbelșugat ogorul!.. Inșă dreptul vi se ia,
«Azi, când despoiați pământul de comoara lui de
hrană!

«Cel ce nu cunoaște greul străduințelor amare,
«Cel ce-așteaptă ca să 'și umple magaziile cu spor,
«Dreptul vostru lui se cade!... Dupe care lege, care,
«Să apese și să fure pe săracul muncitor
«Cel ce nu cunoaște greul străduințelor amare?

«O! gândiți-vă că iarna, când n'aveți nimic pe vatră,
«Și când masa vă e goală de merinde, și intrați
«In vr'o curte boerească, pune căini de vă latră
«Și în brânci pe ușe-afară sunteți fără milă dați...
«O! gândiți-vă că iarna când n'aveți nimic pe vatră...

De profundiș.

Mă 'ntunecă urîtul cu noaptea lui adâncă
Și inima în golul durerii s'a închis ;
Mă simt uimit și singur, ca un nebun pe-o stâncă,
Ce vrea să se azvîrle din culme în abis !

Ca nici o-dată, astă-zî, m'a prins o crudă jale
De visele'mi pierdute, de tinerețea mea,
Ca un moșneag, subt trude, zdrobit, căzut în cale,
Simții ca nici odată, că viața este grea !

Și-am plâns—precum ar plînge amantul dupe drigul
Iubitei fidanțate purtat spre cimitir ;
Și-am plâns,—precum ar plînge murindul în delir,

Sau iarna, proletarul, când îl sfișie frigul...
Și, liniștit, cu fruntea culcat pe brațul stîng,
O vecinicie 'ntreagă așî să plîng !

Halucinație.

— Lui Edouard Joséphi —

Când doctorul intră pe ușe,
Incremeni.— Tăcut și grav,
S'apropie apoi cu teamă
De patul bietului bolnav.

Și cei din casă, frați și mumă,
In jurul lui cu toți s'aũ strâns;
Iar ochii lor, ascunși în umbră,
Păreau cascade lungi de plâns.

Dup'o tăcere, sumbrul doctor
Iși puse degetul pe puls,
Și cugetă: câtă viață
Durerile din piept i-aũ zmulș!

Bolnavul ridică grumajul,
Zdrobit subt al tristeței jug,
Și'l întrebă: «Hei!... ce rețetă
«Imi dai acuma?»— «Un coșciug!»

Extaz.

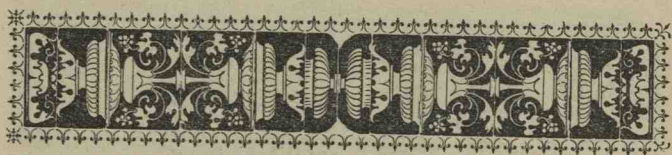
Si cavalul tot s'aude
De departe trist și vag;—
E o doină de la stână:
Jalea unui dor pribeag!

Pe cărările pădurei
Umblând leneș, visător.
M'am oprit s'ascult pe malul
Unui liinpede izvor.

Ca o lacrimă de aur
Cade 'n haos câte-o stea;—
Nu știu pentru ce atuncea
Plâng și mă gândesc la ea.

Luna razele 'și resfrânge
Prin frunzișul unui fag;
Iar cavalul tot s'aude
De departe, trist și vag!

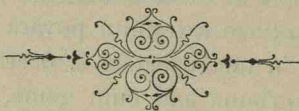
Tatăl.

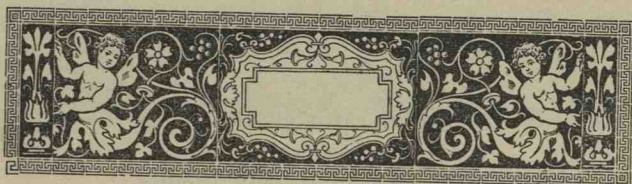
(Dupe François Coppée).

— Luī Emanuel Samitca —

Acasă venea zilnic topit de băătură,
Și biata luī femeie primea orī-ce tortură.
Trăiau de vreme lungă. Ea singură, pierdută,
De mic copil în drumul mizeriei căzută,
Cu el înlănțuise a traiului povară
Și suferea 'n tăcere bătaie și ocară.
Vecinii tot-d'auna aud cum geme, plânge,
Când furios bărbatul subt pumnī spinarea 'i frânge,
Și-o chinuește până se 'nmoaie de-oboseală,
Apoi se face-o largă tăcere mormântală.
Dar într'o zi de iarnă, când aspra sărăcie,
Preface o secundă în crudă vecinicie,
Și gura cere pâine și nu e frămitură,
Femeia naște 'n chinuri o slabă creatură.
Sărman copil! ce bună și dulce 'ți-ar fi soarta,
Născând, de 'ți-ar deschide spre somnul morței,
poarta!

Bărbatul vine iarăși beat într'o zi, cum face
În tot-d'auna ; însă e potolit și tace.
Nu mai ridică mâna, nevasta iar să geamă
Subt lovituri puternici : acuma ea e mamă !
Ci, zîmbitor, alături de leagăn se așează
Și mîngâie copilul ce doarme și visează.
Femeia, cum îl vede, cu ochii arși de ură,
Întoarce către dînsul o rea căutătură
Și strigă-amar : «Ce lucru puterile îți taie
«Să nu'mî pisezi și-acuma tot corpul în bătaie?
«Eu te aștept !... Haî !... vino !... Și dă'mî...!» — iar
imbecilul
Răspunde 'nctet : «Mî-e frică să nu deștept copilul!»

Și când...

Și când într'un coșciug de lemn
Slab, galben, trist, mă vor depune,
Prietenii, de jale'n semn,
La ochi batistele 'și vor pune.

Iar tată, mamă, frați, surori,
Vor leșina și-amar vor plânge,
Pe când mulțimi de privitori
In fața casei se vor strânge.

O muzică va zice-ușor
Un marș deșert de 'ngropăciune,
Iar preoții, pe nas, în cor,
O nerozească rugăciune.

Iubitele ce m'aū uitat
Vor șterge-o lacrimă secretă;...
Din viață când ai încetat
Atunci femeia te regretă.

Și drigul către cimitir
Pe nesimțite-o să mă ducă,
Purtând subt negru'i coviltir
Cadavrul meu, — la vii nălucă.

Atât. — Și când îmi prevestesc
A morței tristă elegie,
Pe-un rîs sarcastic mă pornesc....
Ce caraghioasă comedie !...

Fără tine.

— Mariei —

Pe-acelaș drum pornesc și-acuma,
Dar singur, trist, ca 'ntr'un delir,
Precum m'ași duce să vărs lacrimi
Pe-o groapă dintr'un cimitir.

Și 'n camera aceiaș intru,
Deschid tăcutele ferești;
Clavirul, patul, cărți, oglindă,
Sunt toate numai tu nu ești!

Singurătatea și urîtul
Mă prind că 'ntr'un întins pustiu...
Par'că e moartă lumea toată
Și numai singur eu sunt viu!

Lumea nebunului.

Era nebun!... Și printre oameni
Credea că 'i cel mai fericit,
Că nici o dată pe-al durerei
Pustiū întins n'a rătăcit.

Trăia 'n palate fără seamăn,
Avea femei, amici, supuși;
Credea că'l udă ploī de aur
Când azvîrleaū în el cu duși.

In lumea lui necunoscută
Nimica nu'l posomora,
Cu zîmbetile mulțumirei
Mereū figura 'și colora.

Privindu'l, i-am șoptit de-aproape,
Cu blând, prietenos cuvânt:
«De ce nu vii iar printre oameni?
«De ce?... Coboară pe pământ!...»

La întrebarea mea, nebunul,
Ca de-un fior adânc pătruns,
Uitându-se cu ochi de groază,
Trist, filosofic mi-a răspuns :

«Fugi! nu'mi vorbi de lumea voastră...
«In ea odată-am existat,
«Și tremur când mi-aduc aminte
«Ce suferințe-am îndurat!

«Pământul e făcut de-un spirit
«Prea rău, iar omul e ursit
«Să sufere în veți... Eu, lumea
«De fericire mi-am găsit!»

M'am dus... pe-o foaie de hârtie
Durerea 'n litere s'o pun. —
Câți n'or dori să treacă 'n lumea
Acestui fericit nebun!

Et a.

Nu mai căuta în ochi-mi, ei sunt stinși de lungi ve-
ghieri,

Nu mai căuta în suflet, el e negru de dureri;

Nu mai căuta pe buze-mi sărutatul cald și dulce;

Nu mai căuta pe brațe-mi capul tău să ți se culce...

Cel de altă dată, astăzi, nu mai sunt.... Mă lasă 'n
tihnă....

Mult trudita mea simțire are sete de odihnă....

Ca s'o stăpânesc, cu mine tot d'auna sunt în luptă...

Fața de melancolie 'mi-este galbenă și suptă,

Iar pe-a frunței netezime, când mă caut în oglindă,

Pare că'mi citesc reflecșul cugetărei suferindă.

O! de-ai ști, îmi e mai scumpă amintirea despre
tine....

Chipul tău de-odinioară, în gândirile-mă senine,
Imi apare adorabil!.... E icoana mea, la care
Privesc ore 'ntregi, în zile de pioasă cugetare.
Ce? mai crezi din tine astă-zî să mă fac un ideal?
Din vîltoarea amăgirei de-am scăpat și staū pe mal,
Nu mă îmi vorbi de dînsa, îi cunosc destul adîncul!..
Socotești: pe cartea vieții tot silabisesc ca pruncul,
Te înșeli!.... Nenorocirea, o știință grea și veche,
S'o priceapă ca și mine nu mă are o perechiē.
N'ai știut să fii femeia ce-a mea inimă-a dorit-o,....
Și cât preț știam a pune pe cuvîntul scump : *Iubito!*
Dacă n'ai știut, din față-mă reîntoarce-te din nou....
Cîntăți altora iubirea, veți afla câte-un ecoū,
In vr'o inimă de tînēr, cu speranțe să te cheme,
Tot așa, cum te chemasem fericit și eu, 'ntr'o vreme!..

Intr'o vreme!.... spune-mi cîtă fericire se cuprinde
In aceste simple vorbe?.... Inima nu ți s'aprinde
Cînd ți le așterni pe buze cu o voce 'ndușoșată?....
Fericirea tot-d'a-una în trecut e-adeverată,
Și în neștiința oarbă, pînă 'n fundu-i o simțim,
Cînd de lume, de viață, noi de noi nimic nu știm!...

Ce știam pe-atunci de lume? Ce știam pe-atunci
de viață?
Sau de noi? Ecsperiența, cu știința ei de ghiță,
Mintea nu ne 'nfășurase în filosofia'i sumbră,
Precum cerul se 'nfășoară subt a nopței groasă
umbră.

Intr'o vreme!... iată totul!... Azi, nimic!... Iti e tot una,
Ție, pentru care-amorul e ori-unde, tot-d'a-una....
Ce desgust!.... să fii femeie și să fi așa tîrîtă!...
Câte-o dată frumusețea, ca ori-ce, e mai urîță!...
.....
.....
Inger pari la chip și vorbă, eă ți-am repetet mereu,
Ideal născut în visul unui geniu-D-zeu!...
Care ochi privind în ochi-ți farmecul n'o să 'i supue,
Și'n artistică uimire nu te-ar admira, statue!...
Cine însă o schinteie de iubire, dureros,
Când ți-ar cere, închinându-ți sufletu-i curat, duios,
Și-ar vedea cât ești de rece, nu s'ar îngrozi, femeie,
Ca *Pigmalion* zdrobindu-și împietrita'i *Galatee!*
Inger ești, fără 'ndoială.... O sculptură măiestrită,
Intr'o marmură de carne și te poți numi *Ispită!*

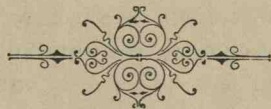
Dar de sigur nici un dèmon n'a cãzut mai jos ca
tine!...

Ți-ai negustorit virtutea, fãrã teamã și rușine....
Agonia remușcãrei traiful o sã ți'l încheie,
Când pe pragul morței tale îți vei reciti, femeie,
Epopeia tinereței în corupției zdrențuitã...
Te vei îngrozi de tine, cu simțirea zguduitã,
In spazmotice deliruri....

Și sarcastic vei zîmbi
Cu amor vèzënd cã moartea n'ai putut-o amãgi!.

.
.

Par'cã sunt o cobe!.... Iartã-mi vorba dacã te-amãrãsc,
Dar încerc pe mine însu-mi sã m'ñsel... cã te urãsc!..
Dute însã, al meu suflet nu mai poate sã te cheme,
Lasã-ï numai amintirea fericitã dintr'o vreme!..

Viața morței.

Nu-i mort cel care întrerupe a traului greoaie muncă
Și-i cântă popa *aleluia*, pe când în groapă îl aruncă;

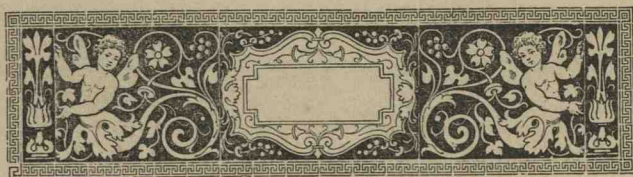
O! nu, vă înșelați, nu-i moarte în om, când sângele
înghiață...

Cadavrul fără de simțire, trăiește-adevărata viață.

Și mort e numai cel ce este menit pe-a suferinței cale,
In ochi, pe buze, sau în suflet, să ducă negură și jale.

Eu care dar, de-atâta vreme mă plec sub rătăcea
sortei,
Mormânt, deschide-te mai grabnic, voi să trăiesc
în viața morței!

Noaptea.

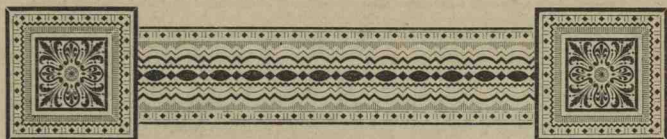
— Doamnei Smaranda Gârbea —

Subt noaptea prăfuită cu pulbere de stele,
Când luna, ca o pată de aur, stă pe cer,
Când somnul își coboară uşoarele-i perdele,
Şi veghietorii sunt numai cei ce iubesc şi sper ;
Nu ştiu ce farmec cade pe lucruri şi fiinţe :
O şoptă printre frunze e par'că un suspin,
Mai viu s'aprind în suflet iluzii şi credinţe,
Şi murmurul cişmelei de vrajă e mai plin !
O lume de mistere e într'un colţ de umbră,
Lătratul unui câine e par'că mai bizar,
Şi mai adânc te mişcă o cugetare sumbră,
Iar plânsul dacă-ţi curge din ochi e mai amar !
Nu ştiu de ce şi stolul de amintiri zburate
Se reîntorc, ca paseri pribege din egzil,

Și ți readuc aminte de vremile uitate,
De zilele albastre a vârstei de copil!
O voce de femeie e-o muzică din vise,
O sărutare lungă e cel mai dulce foc,
Iar brațele iubitei ce te atrag deschise
Mai dulce ți fac-atuncea al voluptății foc!
Reflecsul de lumină pe apă e-o poemă
Cu versuri lungi de raze, cu ritmuri de schinteî,
Iar viața ți se pare mai stranie problemă,
Mai tainică odihna subt crengile de tei!...
Clavirul ce revarsă din clapele sonore
O ploaie de-armonie cu sunet dureros,
Se stinge ca un freamăt de melancolică ore,
Pe când te simți departe de-un ideal frumos!...

Ce farmec are noaptea? m'am întrebat uimit...
Răspundeți, voi, ce'n noapte ați plâns, sau ați iubit!

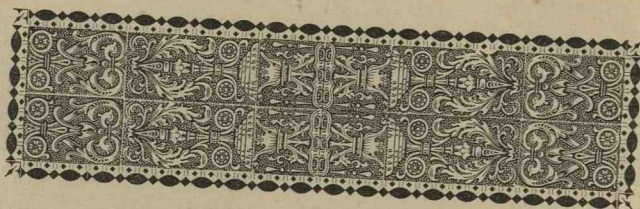
Loce!

«**N**u este loc» răstit și aspru
Răspunse doctorul brutal.
Bolnavul desperat atuncea
Se 'ntoarse trist de la spital.

Acasă ajungând de grabă
C'otravă un pahar umplu,
Și nu mai stete la 'ndoială:
Cu sete-adâncă îl bău.

A doua zi la groapă 'l duse,
Precum se duce-un dobitoc. —
Intreg mormântul încăpându'l,
Sarcastic îi rînjea: «E loc!»

Femeile.

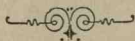
Și ne luptăm o viață 'ntreagă
Sperăm și suferim,
Cădem, învingem și renaștem...
Ca 'n urmă.... să murim!

Povestea vieții este-aceasta,
Și poți ca s'o cunoști
Din leagăn chiar, — dar bieții oameni
Sunt tot d'auna proști!

Căci pentru-o glorie deșeartă
Pentru grămezi de bani,
Din traiu ei fac o luptă crudă,
Ne suntem toți dușmani. —

Ah! fericit de-acel ce 'n viață
Mereu a alergat
Dupe doi ochi frumoși și dupe
Un sîn de 'mbrățișat!

Eu înțeleg sarcazmul morței...
Și deci, amicii mei,
Nu m'am oprit, trecînd prin viață,
De cât... lângă femeii!

Amurg.

— In ostrovul Copanița —

In ceasul melancolic al zilei, din amurg,
Când apele mai tainici și șoptitoare curg,
Când trecerea prin ramuri a vîntului e dulce
Ca glasul unei mume ce cîntă să te culce,
Când ceru'i o poveste albastră și senină,
Când luna, ca o frunte curată de vergină,
Apare albă, stinsă, c'un aier blînd și trist,
Când greerul în iarbă se simte mai artist,
Când reîncepe larma concertelor de lac,
Și când cei singuratici pe gânduri cad și tac,
Când liniștea 'și desface domnia ei înaltă,
Mai viu s'aprinde mintea, mai cald inima saltă!..
Și nu știu cum, atuncea, tresari,— pe-a vîetei carte,
Când îți aduci aminte că'i scris cuvîntul : Moarte !

▼ O viață.

Pentr'o monedă, biata fată,
Iși dete corpul ei frumos,
Unui bătrên stricat și șubred,
Cu chipul veștejit, hidos.

Și 'n patul cu salteaua ruptă
Dintr'o odaie de hotel,
Ea petrecu o noapte crudă,
Amară, 'n viață'i fără fel!

Dar dupe-o zi căzu bolnavă,
Iar boala care-o dobândi
O stinse. — Doctorul trimise
La popă de o spovedi.

Și-apoi..... sfârșitul se ghicește :
Ea a murit!... Era fatal!...
Ce viață!.... mărginită toată
Intre hotel și 'ntre spital!

Prin alee.

— Luț G. D. Pencioiu. —

Luna se urca în spațiu limpede, dar ca de ghiță,
Cum e-o suvenire sumbră dintr'o viforoasă viață ;
Sus, în fundul singuratic, subt a cerului splendoare,
Stelele, ca ochi de aur, licăreau strălucitoare.
O vioară încordată s'auzea printr'o alee,
Melancolică și dulce ca o voce de femeie...
Eu, retras, ședeam pe trunchiul unui arbor scurt și mic,
Și-ascultând, curgeau din ochi-mi lacrimile pic cu pic...
Cine-o fi cântat ? nici astă-zî nu pot ști.. dar se vedea
Că pe strunele vioarei, trist, o inimă plângea !

Cine știe ! era poate vre un tînăr ca și mine,
Regretându-și tinerețea prefăcută în ruine,
Și ajuns să nu mai creadă în nimic, vărsa în noapte
Plâns înăbușit din pieptu'i și tînguitoare șoapte...
Saū, iubind, cânta simțirea unei inimī adorate,
Sărutările nebune unor buze înfocate,
Ochiī, sînul, carnea'i toată voluptoasă... cine știe,
Ce spunca acea duioasă și pierdută simfonie !
Dar arcușul de o dată se 'nterupse. Se făcu
O muțenie ciudată : vîntul printre foī tăcu,
Opereta de insecte își lăsă și ea cortina...
Numai luna argintie prăfuia de sus lumina...
A ! era atît de dulce pacea sufletului meu,
C'ași fi zis o rugăciune cerului, eu, crud ateū !...
Muzica vioarei triste mă 'mblânzise... și 'ncepeam
Să visez, precum în vîrsta de adolescent visam !

Chipul tēu, ce se ștersese din al gîndului pervaz,
Revenea, țîntindu-și ochiī peste palidu-mī obraz,
Și, halucinat, în spațiu mă uitam spre ochiī tēi,—
Ceī mai bunī ai mei tovarăși și dușmanī ceī mai răi.—
N'am avut vr'o dată 'n viață o vedenie mai clară,
Ca în noaptea-aceia albă din aleea solitară...
Dacă ai fi fost alături să mă vezi, să mă 'nțelegi,

Nu puteai de veci cu mine inima să nu ți-o legi,
Căci ai fi văzut cu câtă nebunie de uimire,
Admiram figura-ți, vie în a mea închipuire!

.....

Prin alee, câte-o dată, astă-zî când mai rătăcesc,
Inima-mî de-odinioară caut iar s'o regăsesc...
Inșă e de veci pierdută!... Ai pierdut-o tu prin tine.

Nu mai pot iubiî de-acuma nici pe alții, nici pe mine!..

Tîrziî... .

— Luî Vasile Petrescu —

I.

Tîrziî aî venit la mine
Şi-aî găsit în suflet stins
Focul ce era, odată,
De privirea ta aprins...
Şi ardea atât de viû !...
Tîrziî, aî venit tîrziî !...

II.

Tîrziî aî venit la mine,
Dulcî iluziî, ce de mult
Eraî singurele glasurî,
Ce puteam să le ascult...
Şi'mî vorbeaî atât de viû !...
Tîrziî, aî venit tîrziî !...

III.

Moarte, de-aî veni acuma,
Când aceste versurî scriî,
O! şi ție trist ți-aşî zice:
Tîrziî, aî venit tîrziî!

Lra mormânt.

Iar când veți coborî în groapă
Cosciugul meu cioplit din brad,
Și când n'oi auzii cum bulgări
De-asupra mea cu jale cad ;

Când între voi și între mine
Va fi neantul la mijloc, —
O! n'ași voi să 'mă plângeți viața
Și sufletu-mă fără noroc!

Tăceți cu toți!... să nu s'audă
Nici un suspin și nici un glas ; —
Uitați pe cel care se duce,
Gândiți la voi care-ați rămas!

Și 'n astă liniște lugubră,
Să 'mă spuie numai un cuvânt
Doar glasul ei, iubitei mele :
L'ași auzii chiar în mormânt!

Gugetare.

Eu am trecut prin viața-aceasta
Ca printr'un lung și trist egzil,
Și nu 'mă aduc de loc aminte
Vr'o dată să fi fost copil.
Nenorocirea tot d'auna
M'a ținut strâns lâng'al ei sîn,
Și-a fost, de sigur, voia soartei
Din leagăn chiar să fiu bătrîn!

Mariei.

Subt farmecul de lună blondă,
Când, singură, în nopți senine,
Veși plânge tristă, visătoare,
Gândește-te atunci la mine!

Când din clavir veși zmulge note
De-o mult duioasă simfonie,
Gândește-te și-atunci la mine,
Marie, dulcea mea Marie!

Clavirul, — scumpul tău prieten, —
Și luna nopților albastre,
Îți vor aduce-aminte vecinic
De clipele iubirei noastre!

Aripî rupte.

— Dupe M. Guyau —

Pe riul limpede plutește
O pană albă, 'nsângerată; —
Măntreb ce pasere-a pierdut-o,
Din ce 'nălțime e zburată?

Nu știu.... dar cerul par'că rîde,
Și câmpul pare plin de șoapte;
Pe când eu simt în al meu suflet
Un gol adânc, o tristă noapte....

A dispărut în valuri pana....
Pieriți și voi, visuri rebele,
Trecut amar și gânduri scumpe,
Ce furăți aripile mele!...

In harem.

Doarme.... ritmic îi tresaltă
Sinul ei rotund și moale,
Iar cămașea ridicată
Pân' la briu, i-arată goale
Pulpele învăluite
In ciorapii lungi, suptiri;
Subt pleoape, liniștite,
S'ascund dulcele-i priviri.
Părul respirat îi cade
Peste umeri, peste spate;
Fără nici un dor în pîeptu-i
Inima tihnită bate.
Somnul, îndrăgit de dînsa,
Par'c'ar sta un veac la pază,
Și cu aripele-i calde
Voluptos o 'mbrățișează.
Et, atunci, — gelosul pașe, —
Cu privirea încruntată,

La ideia că iubita'i
Stă cu somnu 'nbrățișeată;
Fulgerul mâniei 'l arde,
Către dînsa se îndreaptă,
Și cu spaîmă zguduind-o,
Intr'o clipă o deșteaptă.
Ea, — ce e în tot Stambulul,
Precum n'a mai fost cadână, —
Pricepându'i gelozia,
Il apucă 'ncet de mână.
— «Ce visai?» — o 'ntreabă pașea,
Cu privirea lui de gîde;
— «Că te sărutam pe tine!»....
Tigrul, fericit..... surîde!

Poate...

— Luț Mihail Chintescu —

E-atâta nebunie să crezi fatalul: *Poate!*
Când ultima nădejde e rază 'n asfințit,
Când ție însu-ți tristă sentință ți-ai citit,
Ingreunat subt crima,— ca mulți,— de-a fi trăit;
E-atâta nebunie... dar or și cât mî-o spun,
Rămân în tot-d'auna acelaș biet nebun!
O slabă licărire din noaptea grea mă scoate,
Și când zic: *nu!* în clipa aceiași răspund: *poate!*
Pe drumul vieței aspru e greu să te oprești,
Iar când ideia morței în creeri ți-o sădești,
Ți-e frică și cu mintea în negură rămêiū,—
Și-or cât de tristă 'i viața, ai vrea s'o 'ncepi dintêiū.
Te minte un prieten, te'nșeală o femeie,
Ți-e scârbă și de oameni: murdari, stupizi și răi,
Și totuși, pretutindenī le zici: semenii tēi;
Iar când cea mai căzută femeie ți va zîmbi,
Veī crede-o iar un înger și iar o veī iubi.—
Aceasta mi se pare fatală nebunie:

O clipă de speranțe s'alunge-o vecinicie
De zile amărite !... de și, sperând, pricep
Aceași vecinicie din nou s'o 'ndur încep.
A... fericirea!... taină pe care n'o 'nțeleg,
Și nu e zi gândirea cu ea să nu mă-o leg,
Și-adesse-orî simțit-am că'mi rîde-o licărire
De-o mult dorită clipă muțată 'n fericire ;
Dar când la ea în urmă am stat și m'am gândit,
M'am întrebat ca șceptic : de ce-am fost fericit ?

Iluzia e-a vieței eternă largă poartă,
Și fără ea viața e searbădă și moartă.
Ca să trăești, natura îți cere învoielî
Ce sunt: în tot-d'auna pe tine să te'nșeli.
Un *azi* are un *măine*,— și zi cu zi 'n neștire
Alcătuiesc o viață de lungă amăgire.
Iar numai când 'nainte mormântul stă deschis,
Ne pare că viața a fost un sumbru vis ;
Pe-a deșteptărei culme, tu cauți îndărăt,
Pierdutele iluzii deșerte ți s'arăt ;
A visurilor basme, ce 'ntreșesuse traiful,
Rămân fără 'nțelesuri, le 'nghite putregaiul.
Dar, nestatornic, omul, iar uită, iar începe
Să rătăcească vecinic pe-aceleași jalnici stepe.

Un tăetor de lemne subt muncă își frământă
Puterea lui trupească, dar vesel e și cântă ;
Aïurea : trist, un tînăr, plângând mereu subt greul
Dorințelor, își cată în lume *D-zeul* !

Iar aplecat pe groase și mucedo volume
Poetul își crează din gândul lui o lume.
Dar tăietorul, seara, în cușca lui de câine,
Adoarme 'n mulțumire: a câștigat o pâine;
Iar tînărul, în lacrimi; poetul, în gândiri,
Visează pân' la ziuă nălucii de fericiri....
Atunci măntreb: în codrul de pâine 'i fericirea?
Se află pretutindenii, or nu e nicăirea?
Nu știu... dar câte-o dată îmi zic, ca 'ntr'o poveste,
Că fericirea este aceia ce nu este!

Intreaga mea viață e tristă simfonie
Pe care-ar fi cântat-o *Chopin* în agonie;
De-apururea credința în mine-a străbătut:
In urmă-mi că se 'ntinde un viforos trecut,
'Nainte-mi că 'ntuneric se face 'n viitor,
Sălbatică pustie de pustnic călător.
Căci sunt așa de singur și sunt așa de trist,
Ca rătăcitul biblic ce'l blestemase Krist!
Când voiui muri, pe buze cu rîsul îndoinței,
Să-mi rîdicați pe groapă Statuia Suferinței!
Scriind aceste versuri la masa mea săracă
Ași vrea mai mult gândirea s'adoarmă și să tacă;
Dar nu știu ce mă 'ndeamnă și să pricep nu știu
La ce, gândind, când sufăr, sunt mîngăiat să scriu.
In vorbe întrupată simțirea mea când este,
Firește că la alții ea va părea poveste,
Și'n vălmășeala lumii neghioabă și deșeartă,
Să simți mai mult ca dînsa, ușor nu ți se iartă..

E liniște și noapte,— o noapte de Aprile,—
Pe glastre mî-a pus mama buchiete de zambile;
Iar vîntul prin fereastră, pe cînd lucrez și tac,
Imprăștie 'n odaie miros de liliac;
In sfeșnic lumînarea, — tovarășe de gânduri, —
In picurî se topește albindu-se pe scîndurî;
Pe mese, risipite, zac maldărî de volume:
A minței mele scumpă și nesfîrșită lume.
E liniște și noapte, — niminî pe lângă mine:
Pribeag ce odihnește pe-o muchie de ruine..
In zarea unui haos de stinse amintiri
Simt inima zburată pe aripî de simțiri
Și singură, tăcută, ca 'ntr'un delir se duce
Se regăsească groapa, cu putrezită cruce,
In care, subt țărîna uitărei, stă pierdută
Copilăria-mî albă cu raze 'ntreșută.
Pe-o lespedă sculptată cu-al inocenței stil,
Abia măi recunoaște portretu-mî de copil;
Iar cînd de 'nduioșare ea par'că moare 'n pîept,
Imî zic: de la viață nimic nu măi aștept...
Dar risipindu-mî șirul decepțiilor toate,
Speranța îmi șoptește refrenu 'i vecinic: *Poate!*

Unui amic poet.

Ti-am resfoit caietul cu-armonioase rime,
C'o lume de simțire și cugetări intime,
Și fie-care strofă și fie-care vers

Era un univers !

Iar foile cusute, — al inimei dosar, —
Părea că scot un freamăt, un cântec solitar...
Dar închizând caietul și meditând la urmă,
Simțeam, subt gânduri negre, că farmecul se curmă.
Mi-am amintit că trebuî să judec scrisul tău,
Să spun ce este bine, să spun ce este rău ;
Apoi dacă voiă crede că e un searbăd prunc
Al visurilor tale, în flacări să'l arunc.
Amicul meu, din câte gândesc și eu, ascultă
Un sfat, căci el cuprinde înțelepciune multă :
In țara noastră, unde *cei mici* sunt puși mai sus,
Pe când *cei mari* au numai nenorociri de dus ;

În țara noastră, unde mișeiî port cununî,
Pe când *un geniu* moare în casa de nebunî;
În țara noastră, unde se 'ncarcă cu medalii,
Înjositoarea turmă de hoți și de canaliî;
În astă biată țară poți fi, — ți-o spun încet,—
Băcan, cizmar, ministru, orî-ce..... dar nu poet!
O! când mă-aduc aminte de zilele senine,
Pe când eram, amice, un visător ca tine;
Când socoteam că 'n lume e rege un talent,
Descoperindu-mî fruntea subt pîr de-adolescent;
Când îmi cream neantul iluziilor mele,—
Un cer profund și-albastru cu strălucite stele, —
O... când mă-aduc aminte de altele și-aceste,
Mă 'ntunec ca de-o tristă, zadarnică poveste!
Căci de pe culmî de visurî azi mă găsec cu jale,
Pe-a desnădejdei lungă, nețăr murită vale!
Cât ar fi fost de bine în suflet să fi 'nchis,
Tot ce pe foî pîerdute nemulțumit am scris!

De sunt așa de șceptic, amicul meû, mă iartă;
Ce scriu aici e poate o pagină deșeartă,
Și'ți va părea că poate cuvintele aceste
S'aseamăn unor cobe urîte și funeste;
Dar ast-fel știe-acuma vorbi inîma mea,
Și eu în tot-d'a-una vorbesc numai cu ea!
Tu însă urmărește-ți menirea înainte
Și rîzi de-aceste triste și-atât de reci cuvinte!
Visează că te-așteaptă a glorieî mărîre—

10
20

Crează-ți dintr'un zîmbet un cer de fericire !
Cutezător, în artă, muncește, te avîntă,
De-asupra tuturor, gîndește, simte, cântă !
În viață foarte bine de foame poți să mori,
Tot vei avea la moarte statui, discursuri, flori....
Artistul singur scoate o tainică plăcere,
Din propria'i simțire, din propria'i durere !
Și'n vreme ce, ca valuri, mulțimile bătrîne
Se duc de vecei să piară, el singur doar rămîne !
A... crudă ironie, șfirșit fatal și trist,
Pe om tu poți să sperii, dar nu și pe artist !
El vecinic te desfide, iar omul, temător,
Ar vrea de o potrivă să fie tuturor !

Mergi dar... și calea bună de-apururea să'ți fie !.
Ce'ți pasă de te-așteaptă măriri sau sărăcie !...
Ce'ți pasă dacă 'n fine al artei drum fatal
Ospiciul o să'ți dee sau patul din spital !
Ce'ți pasă de mulțimea incultă și neroadă,
Tot ea are să'ți facă la moartea ta paradă...
Ce'ți pasă !... azi îți mistui talent, gîndiri, etatea,
Ca mâine să te-admire adînc posteritatea !
Mergi dar,— de și cu groază eu drumul ți'l arăt,—
'Nainte este luptă și pace îndărăt ;—
Odată însă, tîner poet, și tu ca mine
Tîrziu și-amar vei plînge pe-a viselor ruine !

14/3
4

VERIFICAT
2017

VERIFICAT
2007

— F I N I S —

ANTICĂRIAT NR
LEI 20

BIBLIOTECA
CENTRALĂ
UNIVERSITĂȚII
BUCUREȘTI

S
7